18/03/2019

Ο Γάμος, ως Μυστήριον

/ Ορθόδοξες Προβολές

Είναι κοινή διαπίστωση ότι σήμερα ο γάμος περνά κρίση. Αυτό μαρτυρεί το πλήθος των διαζυγίων. Αυτό μαρτυρούν τα τόσα ζεύγη που χωρίς να φθάσουν στο διαζύγιο ζουν κατά συνθήκη και κατ’ ανοχή συζυγική ζωή και δεν βρίσκουν καμία ευτυχία και καμιά χαρά στον δεσμό των.

Ένα σοβαρό αίτιο της κρίσεως αυτής είναι ότι οι ερχόμενοι εις γάμου κοινωνίαν Χριστιανοί δεν ζουν το γάμο τους, ως Μυστήριο.

Πολλοί Χριστιανοί επηρεασμένοι από το κοσμικό και άθεο κλήμα της εποχής μας, που είναι σήμερα διάχυτο (εφημερίδες, τραγούδια, περιοδικά, θεάματα, διαφημίσεις) αντιλαμβάνονται το γάμο ως ένα φυσικό, βιολογικό ή κοινωνικοοικονομικό μόνο γεγονός. Ο πανσεξουαλισμός έχει επηρεάσει βαθύτατα τη σκέψη του συγχρόνου ανθρώπου με αποτέλεσμα να τοποθετεί την ευτυχία του αποκλειστικώς και μόνον στο σεξ. Έτσι ο γάμος θεωρείται σαν ένα νόμιμο και εγκεκριμένο από την κοινωνία ερωτικό παιχνίδι, χωρίς καμία συνείδηση ευθύνης και αποστολής. Όταν περάσει η ερωτική ευχαρίστηση τότε και ο γάμος δεν έχει νόημα. Οι σύζυγοι χωρίζουν για να βρουν νέο σύντροφο και νέα περιπέτεια.

Όταν όμως ο γάμος μένει ένα φυσικό και κοινωνικό γεγονός χωρίς να γίνει «μυστήριον», χωρίς, δηλαδή, να περάσει μέσα στην Εκκλησία, την Βασιλεία αυτή του Θεού, και να μεταμορφωθεί, δεν είναι δυνατόν να σωθεί και να σώσει.

Ο γάμος ως φυσικό και κοινωνικό γεγονός ανήκει στον κόσμο που υπάρχει εκτός της Εκκλησίας. Δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι ο έξω της Εκκλησίας κόσμος, ζωή, άνθρωπος, φύση, κοινωνία, είναι αλύτρωτα. Είναι όψεις του πεσόντος κόσμου, που λόγω του προπατορικού αμαρτήματος έχει δηλητηριασθεί, έχει αρρωστήσει θανάσιμα. Έτσι και ο γάμος ως γεγονός φυσικό ή κοινωνικό είναι άρρωστος και αδύνατος από την ιδία του τη φύση να λυτρώσει τον άνθρωπο και να του χαρίσει ακεραία και ολοκληρωμένη ζωή.

Όταν ο γάμος γίνει «Μυστήριο» μεταθέτει τους συζύγους και τον φυσικό τους γάμο από τον παλαιό, αλύτρωτο και χωρίς Θεό κόσμο του εγωισμού, της φθοράς και του θανάτου, στον «καινό», θεανθρώπινο κόσμο της Βασιλείας του Θεού της αγάπης, της Εκκλησίας.

Κάθε Μυστήριον, άλλωστε, είναι μία μετάδοση και μία μεταμόρφωση του παλαιού κόσμου και της παλαιάς ζωής σε καινό κόσμο και «καινή εν Χριστώ» ζωή, που προσφέρεται ως δώρο του Αγίου Πνεύματος.

Ιδιαιτέρως με το Άγιο Βάπτισμα ο άνθρωπος αφήνει τον παλαιό κόσμο για να εισέλθει οριστικώς στη Βασιλεία του Θεού και με τη θεία Ευχαριστία ενώνεται με το Χριστό με την Αγία Τριάδα και όλους τους λυτρωμένους πιστούς.

Χωρίς τη θεία Ευχαριστία δεν θα υπήρχε η Εκκλησία, διότι οι πιστοί δεν θα μπορούσαν να ενωθούν με το Θεό και να γίνουν ένα νέο θεανθρώπινο σώμα.

Αυτό που γίνεται στη θεία Ευχαριστία γίνεται και στο Μυστήριο του γάμου. Οι σύζυγοι ενώνονται με το Χριστό και διά του Χριστού μεταξύ τους σε μία αιώνια και θεανθρώπινη Γνώση. Από μία Γνώση του παλαιού, αρρωστημένου κόσμου

μεταμορφώνονται σε μία υγιή εν Χριστώ ένωση μέσα στην καινή κτίση της Βασιλείας του Θεού.

Απλούστερα: Με το Μυστήριο του γάμου δεν ενώνεται μόνον ο γαμβρός και η νύμφη, αλλ' ενώνεται μαζί τους και ο Χριστός ή μάλλον και οι δύο ενώνονται στο Χριστό, ο οποίος κάνει έτσι την ένωσή τους αγία, τελεία, υγιή, θεανθρώπινη.

Εννοείται ότι για να είναι ο γάμος ένα γεγονός μεταμορφώσεως στις διαστάσεις της Βασιλείας του Θεού, δεν αρκεί εκ μέρους των μελλονύμφων τυπική παρακολούθηση της ιερολογίας του γάμου χωρίς καμία συνειδητή συμμετοχή στο τελούμενο Μυστήριο.

Μετά από μία συνειδητή μετοχή στο Μυστήριο ιδρύεται ένα νέο «σπίτι», μία μικρή Εκκλησία, ένα μικρό Βασίλειο του Τριαδικού Θεού. Είναι χαρακτηριστικό ότι το Μυστήριο αρχίζει, όπως και τα άλλα Μυστήρια, με την ευλογία της Αγίας Τριάδας: «Ευλογημένη η Βασιλεία του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος...». Ό,τι ενώνει τους συζύγους δεν είναι μόνον η φυσική έλξη των δύο φύλων, η κοινωνική σκοπιμότητα κ.τ.λ. αλλά πρώτιστα όλων ο Χριστός. Στο νέο σπίτι δεν βασιλεύει αυταρχικά ο άνδρας ή η γυναίκα, αλλά ο Χριστός, γιατί και οι δύο θέλουν να κάνουν το θέλημα του Χριστού και όχι το δικό τους. Με την ίδρυση της Χριστιανικής οικογένειας ιδρύεται ένα μικρό Βασίλειο του Θεού. Οι σύζυγοι κατά την ιεροτελεστία στεφανώνονται ως βασιλείς, ενώ ψάλλεται το «Κύριε ο Θεός η-μών δόξη και τιμή στεφάνωσον αυτούς».

Είναι τόσον αγία η θεανθρώπινη ένωση του κατά Θεόν γάμου, ώστε ο Απόστολος Παύλος, το στόμα του Χριστού, παρομοιάζει τη σχέση των συζύγων με τη σχέση του Χριστού προς την Εκκλησία. «Το μυστήριον τούτο μέγα εστίν εγώ δε λέγω εις Χριστόν και εις την Έκκλησίαν» (Εφεσ. ε' 32).

Εννοείται όμως ότι για να είναι ο γάμος μία φανέρωση και μία αποκάλυψη του γάμου του Χριστού με την Εκκλησία, πρέπει οι σύζυγοι συνεχώς να ξεπερνούν τον παλαιόν άνθρωπο που κρύβουν μέσα τους, να σταυρώνουν τον εγωισμό και τα πάθη τους και να αποκτούν εις βάθος την αγία αρετή της ταπεινοφροσύνης. Από την άποψη αυτή ο γάμος είναι μία συμμετοχή στο θάνατο και την ανάσταση του Χριστού.

Κανείς δεν μπορεί να ζήσει την καινή αναστημένη ζωή του Χριστού, εάν δεν σταυρωθεί πρώτα μαζί του και δεν θάψει τον παλαιόν άνθρωπο. Οι δύο σύζυγοι βοηθούνται αμοιβαία να σταυρώσουν τον παλαιό άνθρωπο. Αυτό είναι πολύ δύσκολο. Είναι ένα είδος μαρτυρίου. Δεν είναι τυχαίο ότι στην ακολουθία του γάμου ψάλλεται το: «Άγιοι Μάρτυρες, οι καλώς αθλήσαντες και

στεφανωθέντες...», ενώ γίνεται μία λιτανεία που προηγείται ο ιερέας κρατώντας το ιερό Ευαγγέλιο. Η λιτανεία αυτή μας υπενθυμίζει ότι ο γάμος είναι μία συνεχής πορεία των συζύγων προς τη Βασιλεία του Θεού, ένας συνεχής αγώνας για την κατάκτηση της αγιότητας. Η πορεία αυτή των συζύγων θα γίνει προηγουμένου του Χριστού και του Ευαγγελίου στη μαρτυρική οδό του καθημερινού αγώνα των συζύγων να απαρνούνται τον κακό τους εαυτό και να κάνουν το θέλημα του Θεού, προσφερόμενοι στο σύντροφο της ζωής τους.

Εάν οι Χριστιανοί σύζυγοι δεν αποδεχθούν το γάμο τους ως αγώνα και θυσία, πώς θα επιζήσει η σχέση τους όταν εμφανισθούν οι πρώτες δυσκολίες;

Όλα αυτά δεν εξαντλούν την Ορθόδοξη θεολογία του γάμου. Αποτελούν απλώς ορισμένες εισαγωγικές σκέψεις.

Πρέπει πάντως να κατανοηθεί ότι ο γάμος και η οικογένεια δεν μπορούν να σωθούν, εάν οι χριστιανοί σύζυγοι δεν κατηχηθούν και δεν αποκτήσουν συνείδηση της ουσίας του γάμου, ως Μυστηρίου της Εκκλησίας.

Πολλά έχουμε να πράξουμε προς την κατεύθυνση αυτή οι ποιμένες της Εκκλησίας μας. Το έργο μας δεν είναι έργο ληξιάρχου -ευλογίας και καταγραφής ενός κοινωνικού γεγονότος- αλλά έργο ποιμένος και χειραγωγού εν Χριστώ.

Οι μελλόνυμφοι, οι νεόνυμφοι και οι έγγαμοι Χριστιανοί πρέπει να διδαχθούν από τους ποιμένες τους ποιά σημασία έχει ο γάμος τους, γιατί είναι «μυστήριο» και πώς μπορούν αξίως να περάσουν την έγγαμη ζωή τους.

Στο δύσκολο αυτό έργον μας -έργο πράγματι ποιμαντικό- πρέπει να βοηθηθούμε και από τους λαϊκούς αδελφούς, που είναι τα χέρια και τα πόδια των κληρικών.

Ο αγιασμός και η σωτηρία του γάμου και της οικογένειας δεν είναι έργο μόνον του Επισκόπου και των Πρεσβυτέρων, αλλ’ ολοκλήρου της κοινότητος, της ενορίας και γι’ αυτό όλοι καλούνται να συμπαρασταθούν στους ποιμένες ο καθένας κατά την κλήση του και το χάρισμα που του δόθηκε.

Πηγή: «Γάμος, μυστήριον αγάπης», σελ. 29-33, Έκδοσις Ιεράς Μητροπόλεως Χαλκίδος.